

ແພນີແລະ ວາງຄົມທັງສອງ

BOOK REVIEW

Robert J. Muscat, Development Strategy in Thailand : A Study of Economic Growth. New York : Frederick A. Praeger, Inc., 1966, 310 p.

ຜູ້ເຂົ້ານໍ້າສືບເປັນນັກເກຣະສູກາສກ່ຽວ ເຄຍເດີນທາງມາປົງປັດຖານໃນປະເທດໄທ ໂດຍປະຈຳອ່າຍຸກັນອົງຄໍາກາຮູ້ຊອມ ແລະເປັນນັກສຶກພາຊັ້ນປະລິຫຼາມເອກໃນມາຮວັດຫາສັນຕະພົບ ໃນລວມຮູ້ນິຍອງຮົກ ສຫລູສອມເວົກາ ແລະເນື່ອເຕີນທາງກລັບໄປຈຶ່ງໄດ້ເຂົ້ານໍ້າສືບເປັນສ່ວນທີ່ຈະມີການເສັນອວິທານິພົນຮໍສໍາຮັບຮັນປະລິຫຼາມເອກທາງເກຣະສູກາສກ່ຽວ ແລະຈັດພິມພໍເປັນໜັງສືບ
ໜັງສືບດັ່ງກ່າວນີ້ສຶກພານີ້ຫາເກຣະສູກົງຂອງປະເທດໄທ ລະຍະເວລາທີ່ຜູ້ເຂົ້ານ
ພິຈາລາເວີມຕັ້ງແຕ່ ຄ.ສ. 1855 ດີ່ງ ຄ.ສ. 1962 ໂດຍພິຈາລານີ້ຢູ່ຫາວ່າທີ່ໄມ້ປະເທດໄທຈຶ່ງ
ໄມ້ເຈົ້າຫາເກຣະສູກົງທີ່ໆ ທີ່ໄດ້ມີການເປັນປະຫຼຸບນັ້ນທີ່ກ່ອນມີກັບທ່າງປະເທດ ຕັ້ງແຕ່
ຄ.ສ. 1855 ນັ້ນເປັນເວລາຮ້ອຍກວ່ານີ້ແລ້ວ ມີສາເຫຼຸດໃຫ້ທຳໄຫ້ປະເທດໄທມີສັກພເປັນປະເທດ
ກ້ອຍພັນນາຍຸ່ງ ການອົບນາຍສາເຫຼຸດຂອງຄວາມກ້ອຍພັນນາຂອງໄທ ຜູ້ເຂົ້ານເລືອກເອົາເຫຼຸດໃຫຍ່
2 ປະກາງ ຄື່ອ ເຫຼຸດພາຫາດ້ານການເມືອງ ແລະເຫຼຸດພາໃນຄ້າເກຣະສູກົງ ໂດຍເພາະໃນເຫຼຸດ
ພລອັນຫລັນນີ້ ໄດ້ເສາະແສວງຫາຄໍາອົບນາຍສາເຫຼຸດທີ່ສໍາຄັນ ຄື່ອ ການເກະຕາ ການອຸທສາຫກຮັມ
ນອກຈາກນີ້ໄດ້ພາຍາມຫາຄໍາຄອບໃນດ້ານ ສດາບັນເກຣະສູກົງແລະຜູ້ປະກອບກາງ ແລະຜູ້ເຂົ້ານ
ໄດ້ເສັນຄວາມເຫັນແກ້ໄຂເພື່ອສ່າງເສົມຄວາມຈຳເຮັດວຽກທາງເກຣະສູກົງຂອງໄທ ດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວໃນຮາຍ
ສະເໝີກກ່ອນ

ເຫຼຸດພາຫາດ້ານການເມືອງນີ້ ຜູ້ເຂົ້ານອາກີ້ການເມືອງຮ່ວງປະເທດເປັນເກວ່ອງນີ້ໂອ
ອົບນາຍວ່າລະເວລາຕັ້ງແຕ່ ຄ.ສ. 1855 ດີ່ງ ຄ.ສ. 1926 ຊຶ່ງເປັນລະເວລາທີ່ປະເທດສຍາມເຫັນ
ສັງຄູນໂບວິງ (Bowring) ເປັນຜລທຳໄຫ້ປະເທດສຍາມດູກບັງຄັບໄຫ້ເກີນອາກຮານເຂົ້າກວ້າຍລະ
10 ລຄລົງແລລືອຮ້ອຍລະ 3 ຂອງຮາຄາໄມ້ວ່າຈະເປັນສິນກໍາຊັນຕິກ ພົດທາງເກຣະສູກົງທຳໄຫ້ປະເທດ

สยามมีสภาพเป็นคลาดสินก้าอุตสาหกรรมของท่ามกลางประเทศ รัฐบาลสยามในสมัยสมบูรณ์มาญา-สิทธิราชย์ไม่มีโอกาสจะจัดตั้งอุตสาหกรรมในประเทศไทยแข่งขันกับท่ามกลางประเทศ และไม่อาจจะใช้วิธีเก็บอากรเข้าคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศไทยได้ เนื่องที่รัฐบาลสยามไม่อาจเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความล้มเหลวของเจ้าหน้าที่ ถือ อังกฤษ และ ฝรั่งเศส ซึ่งมีอำนาจในโลกตะวันตก จึงมิได้คิดแก้ไขสัญญาอันเสียเปรียบนี้ เพราะเกรงว่าถ้ารัฐบาลสยามขึ้นเสียงขอแก้ไขสัญญา จะเป็นชันวนให้หมาประทัยต่าง ๆ หาเหตุกราณประเทศไทย ทำให้จะต้องเสียความเป็นอิสรภาพไปในที่สุด หมาประทัยต่าง ๆ มีพฤติกรรมแสวงหาเมืองขึ้นในอาเซียอยู่ การเจรจาขอแก้สัญญาจึงเริ่มเมื่อ ก.ศ. 1920 หลังจากสงบสงครามโลกครั้งที่ 1 ประเทศไทยได้เข้าร่วมสงบ商量โดยเข้าข้างฝ่ายพันธมิตรจึงทำให้รัฐบาลสยามมีความเห็นว่า หมาประทัยต่างๆ ไม่ชอบด้วยการขอแก้สัญญาใบวีร์จิง ซึ่งเป็นสัญญาที่ประเทศไทยเสียเปรียบ

ผู้วิจารณ์มิได้เป็นนักประวัติศาสตร์ จึงไม่อาจจะแยกข้ออ้างของผู้เขียนได้แต่นั้น แต่ผู้เขียนก็ไม่มีหลักฐานประกอบความเห็นนี้ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นสมมติฐานของผู้เขียน ผู้วิจารณ์เห็นว่าถ้าได้มีเวลาตรวจสอบรายชื่อรัชกาลต่าง ๆ ที่จารึกไว้ ก็อาจจะพิสูจน์ความเห็นของผู้เขียนได้ ผู้วิจารณ์จึงขอลงความเห็นไว้ก่อนว่าอาจจะมีทางให้ยังสามารถดำเนินการเมื่อนี้ได้ ความเห็นของผู้วิจารณ์เห็นว่าในประวัติศาสตร์ของความเจริญทางเศรษฐกิจมักจะเกิดในประเทศไทยจากการปักกรองมีพื้นฐานแสวงความโน้มเอียงในการปักกรองแบบประชาธิปไตย ความต้องการของมวลชนอาจจะแสวงขอได้ พฤติกรรมเช่นนี้ไม่มีในประเทศไทยในระยะเวลา 70 ปี ที่กล่าวถึง ฉะนั้น การปักกรองจึงเป็นแบบสมบูรณ์มาญาสิทธิราชย์โดยเด็ดขาด การปักกรองเช่นนี้ การพัฒนาประเทศไทยโดยลงทุนในด้านสาธารณูปโภคเพื่อสาธารณชนทั่วมวลไม่มีทางเป็นไปได้ การเงินตราอยู่ท่องค์พระมหาราชทัพผู้เดียว ซึ่งใช้จ่ายไปในการบำรุงความสุขส่วนพระองค์และพระราชวงศ์เป็นใหญ่ อำนาจมวลชนที่จะแสวงขอโดยแบ่งเป็นกิจการเพื่อประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่จึงมีอยู่จำกัด ฉะนั้น ถ้าประเทศไทยเก็บภาษีได้ตามชื่อนี้ก็อาจจะไม่สามารถทำให้เกิดมีการพัฒนาเศรษฐกิจได้

เนื่องจากทางด้านการเมืองภายในประเทศไทย เป็นเหตุต่อเนื่องมาจากการผลทางด้านการเมืองระหว่างประเทศไทย ขุนนางสมัยสมบูรณ์มาญาสิทธิราชย์มีความเห็นแก่ตัวเป็นใหญ่ มุ่ง

หมายเสริมฐานะของตน โดยกระทำการให้เป็นที่ดูดพระทัยขององค์พระมหาภัตtri เพื่อ ลางยศ ชุนนางไก่ที่มีพฤติการณ์มุ่งจะมีการส่งเสริมพัฒนาการเศรษฐกิจ จะทำการแข่งขัน กับพ่อค้าค้าทั่วโลกมีหวังจะถูกก้าวเดินโดยเทคโนโลยีและจะไม่ให้มีเหตุขัดเคืองชนกันทั่วทั้งชาติ ขายซึ่งมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับพระญาติพระวงศ์ นโยบายการรักษาความเป็นเอกภาพของชาติไทยเป็นเช่นนี้ ความจำเริญทางเศรษฐกิจจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้

นอกจากผู้เขียนมีความเห็นลงในเรื่องเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง (ผ่านที่ปรึกษาเศรษฐกิจชาว อังกฤษที่มารับราชการในพระราชสำนัก) ว่าเป็นคนเก่า ไม่แนะนำช่วยให้ประเทศไทยมีกิจการสาธารณูปโภคเพียงพอแก่ความต้องการ เป็นเหตุให้โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจไม่ดีพอ ที่จะทำให้เกิดอุตสาหกรรมได้ ความเห็นนี้ผู้วิจารณ์ว่าจะไปไทยที่ปรึกษาชาวอังกฤษที่ เดียวคงไม่ค่อยจะถูก ความจริงเป็นความรับผิดชอบของคนไทยสมัยนั้นมากกว่าที่ปรึกษาชาว อังกฤษ เพราะเขาก็ต้องรักษาผลประโยชน์ของเขามาเป็นใหญ่และสมัยนั้นการพัฒนาประเทศ ไทยวิธีงบประมาณขาดคุณยังไม่เป็นที่นิยมกันแพร่หลาย

การอธิบายเหตุที่ประเทศไทยมีอยู่ในสภาพด้อยพัฒนา ถึงแม้ว่าจะได้เป็นการค้า- ขายกับต่างประเทศและได้สั่งสินค้าออกที่สำคัญ กือ ข้าว ดินบุก และไม้ ไปจำหน่ายต่างประเทศ น่าจะมีทางที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจได้ ผู้เขียนให้เหตุผลว่าเป็นเพราะสภาพที่ดีกด เดียว (สภาพที่ดีก็ทางภูมิศาสตร์ของการเกษตรและอุตสาหกรรม) กล่าวกือ การชุมชนบุกมีอยู่ ในภาคใต้ของประเทศไทย ขาดแล้วก็ส่งไปต่างประเทศ และเป็นกิจการของชาวต่างประเทศ การ ชุดใช้วิธีแรงงานเป็นใหญ่ไม่มีอุปกรณ์ทันสมัย และรัฐบาลสยามก็มิได้สนับสนุนการพัฒนา ในภาคพื้น จึงไม่สามารถทำความจำเริญท่อเนื่องไปยังภาคพื้นอื่น ๆ ได้ การส่งข้าวและคีบุก ไปจำหน่ายต่างประเทศทำให้ได้รับเงินตราต่างประเทศเกินคุ้มคลองเวลาและเงินเกินคุ้มนี้ได้ ใช้ในกิจการลงทุน แต่นำไปส่งทองคำเข้ามาในประเทศไทยและส่งเงินน้ออกไปนอกประเทศไทย แก่ญาติพี่น้องชาวต่างประเทศ ก่อสร้างวัดวาอาราม และเก็บเงินไว้ในบ้านเสีย ความต้องการ ชนส่งในด้านดูนนก็ไม่มีความจำเป็นสูง เพราะการขนส่งข้าว ไม้ และคีบุกอาศัยแม่น้ำและ ทะเลลงเป็นใหญ่ทั้งสิ้น รัฐบาลสยามก็ถูกจำกัดโดยสัญญาโนร์ธ์ทำให้เก็บอากรเข้าใน อัตรา้อยละ 3 ทำให้การเพิ่มรายได้ของรัฐบาลให้เพียงพอแก่การพัฒนาเศรษฐกิจไม่อาจ กระทำได้และคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศไทยไม่อาจปฏิบัติได้รัฐบาลมีนโยบายเศรษฐกิจ

แบบเก่า จัดให้มีงบประมาณเกินคุณ (คือมีรายได้มากกว่ารายจ่าย) และวันเก็บรักษาเงินเกินคุณไว้เป็นทุนสำรองเพื่อรักษาค่าของเงินบาทให้มีเสถียรภาพตามคำแนะนำของที่ปรึกษาชาวอังกฤษ การผลิตข้าวหัวที่กระทำโดยขยายพื้นที่เพาะปลูกมิໄให้มีการปรับปรุงวิธีการผลิตเดียวย่างใด การผลิตไม่ใช้พื้นไม้ในป่าสัมปทานไม่ท้องใช้เทคนิคยากเย็นแต่อย่างใด ชาวต่างประเทศสมัยนั้นก็มิได้คิดจะมาลงทุนคงโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทย เนื่องจากคลาดภัยในประเทศไทยเล็ก เพราะมีผลเมืองจำนวนน้อยอยู่

เป็นที่น่าสังเกตที่ประเทศไทยมีทุนทรัพย์พอสมควรในระยะเวลา 71 ปี ในระหว่างการเบิกประเทศไทยค้าขายกับต่างประเทศ ทุนทรัพย์ที่ใช้ไปในการลงทุนพัฒนาประเทศไทย ก็คือ การเปลี่ยนสภาพพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาทำการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ เงินที่เหลือในระยะนี้ก็ใช้ไปในการใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งกล่าวข้างต้น ผลของการพัฒนาในระยะ 71 ปี เห็นแก่เพียงพื้นที่เพาะปลูกใหม่ จึงนับว่าเสียโอกาสอันดีในการปักธงการอุตสาหกรรมให้เจริญชัน หรือปรับปรุงการเกษตรให้ทันสมัย

กระบวนการพิจารณาสถานะเหตุความก่ออิพัฒนาของประเทศไทย ระยะหัวเดียวหัวท่อ คงแต่ ค.ศ. 1926 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลาประมาณ 40 ปี ตามความเห็นของผู้เขียนมีอยู่ว่า ระยะนี้เป็นระยะของการทางเศรษฐกิจ คือประเทศไทยอาจต้องเก็บภาษีได้มากขึ้นเพื่อพัฒนาประเทศไทยเป็นระยะที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยและการปกครองของคณะทหาร ผู้เขียนดูเหมือนจะแบ่งระยะเวลาพิจารณาการพัฒนาเศรษฐกิจออกเป็นสองช่วง กือช่วงแรกระหว่าง ค.ศ. 1926 ถึง 1960 อันเป็นระยะที่เศรษฐกิจของประเทศไทย มีลักษณะคล้ายกับที่เป็นมาในระยะ 71 ปีก่อน โดยมีนโยบายเก็บอากรขาเข้าเพื่อหารายได้ และช่วงที่สองจาก 1960 ถึงปัจจุบันซึ่งเป็นระยะการเปลี่ยนแปลงจากการส่งเสริมอุตสาหกรรม มาเป็นระยะการมีองค์กรอุตสาหกรรมภายใต้ประเทศไทย

การใช้เหตุผลอธิบายการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงแรกระยะที่สองนี้ ในการประกอบการในด้านเกษตรกรรมก็ยังเป็นการขยายตัวของพืชผลสิกรรม คือ ข้าว ยาง ไม้ และการขุดแปรตีบูกผลิตผลต่าง ๆ นี้ได้ขยายตัวเพื่อความต้องการสินค้าจากต่างประเทศ เป็นใหญ่ การผลิตเพื่อสนองความต้องการต่างประเทศมิได้แข่งขันกับการผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อการบริโภคภายในประเทศไทย เนื่องจากมีแรงงานที่มิได้ใช้ประโยชน์เกิมที่ในกิจการเกษตร ฉะนั้น คุณงานเหล่านี้เมื่อเคลื่อนย้ายไปในที่ตั้งใหม่ก็สามารถขยายการผลิตได้ การพัฒนา

เศรษฐกิจมีให้ขยายตัวสูงเพรำข้ากแคลนเงินทุน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำพอสมควร และการขาดความรู้ที่จะปรับปรุงวิชาการที่ใช้ในการผลิต รัฐบาลไทยขาดการสนับสนุนกิจกรรมใน้านให้ค้าแนวนำในการผลิตวิธีใหม่ และขาดการค้นคว้าสนับสนุนการใช้วิชาการผลิต ความรู้ในการเกษตรกรรมจากประเทศที่เจริญแล้วไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เนื่องจากจะต้องค้นคว้าเพิ่มเติม เช่น ลักษณะของดิน ความทันทันต่อโรคพืชของพื้นที่พืชในประเทศไทย ความเหมาะสมของทรัพยากรธรรมชาติฯลฯ ประกอบกับการขาดงบประมาณในประเทศไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถผลิตพืชผลที่มีน้ำหนักและนำส่งตลาดภายในประเทศ และส่งไปต่างประเทศโดยมีค่าขนส่งถูกต้องเพื่อให้พืชผลการเกษตรที่ขยายเพิ่มขึ้นได้จึงเป็นพืชผลที่มีมูลค่าสูงและน้ำหนักเบา เช่น ยาสูบและผ้าย เป็นต้น

การขยายผลผลเกษตรกรรมในช่วงที่สองนี้ มีสาเหตุจากความต้องการท่องประเทศเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าพืชผลที่มีความสำคัญมีในด้านมูลค่าของสินค้าออก คือ ปอข้าวโพด มันสัมปะหลังซึ่งกล่าวให้ว่าเป็นผลของการเบ็ดคลนใหม่เข้าไปในพื้นที่ที่ไม่เคยเพาะปลูกมาแต่เดิม และมีความเหมาะสมแก่การปลูกพืชไว้ วิธีการผลิตในช่วงที่สองนี้เริ่มจะมีการปรับปรุงคืน ทำให้การขยายตัวเป็นไปโดยรวดเร็วมีผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยตัวรักเรือย่างไม่เกยบเป็นมาต่อต่อน อุปสรรคข้อที่วางแผนการขยายตัวทางเศรษฐกิจก็ยังมีลักษณะเหมือนเดิมแต่มีความรุนแรงลดลง

การขยายตัวทางอุตสาหกรรมของประเทศนับว่าล้มเหลว จำนวนคนงานที่ทำงานในด้านอุตสาหกรรมมีเพียงร้อยละ 4 ของคนงานทั้งหมด ในปี ก.ศ. 1960 กล่าวได้ว่าการอุตสาหกรรมของไทยต้องกว่าประเทศค้ายิพัฒนาอื่น ๆ ในอาเซียน คือ ให้หัวน พอลบันส ลังกา อินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย และปากีสถาน อาจพิจารณาให้ว่า การเกษตรมีผลเพียงแค่การก่อให้เกิดอุตสาหกรรมแบบรูปแบบเกษตรในด้านโรงสีข้าว โรงเลือยเม้า และกิจการอื่น ๆ กิจการอุตสาหกรรมแบบรูปแบบเกษตรจ้างคนงานประมาณร้อยละ 40 กิจการอุตสาหกรรมเบาร้อยละ 40 ผลิตสินค้าที่มิใช่เกษตรกรรม เพื่อกลางภายในประเทศร้อยละ 15 และบริการต่าง ๆ ร้อยละ 5 รัฐวิสาหกิจก็ไม่มีความสำคัญอย่างใดก็มีจำนวนคนงานเพียงร้อยละ 5 ของคนงานทั้งหมด ที่ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรม จึงกล่าวได้ว่าการอุตสาหกรรมในประเทศระหว่าง ก.ศ. 1926 ถึง สมรรถ์โลกครั้งที่ 2 ไม่มีความสำคัญเลย ยกเว้นอุตสาหกรรมของเมืองไทยควรจะพิจารณาให้ว่าเริ่มแต่ปี ก.ศ. 1960 หลังจากนั้นคือกระบวนการส่ง

เสริมการลงทุนเพื่อกิจกรรมอุตสาหกรรมขั้นในส่วนกิจกรรมกรีฑา ผู้เขียนกล่าวว่ามาตรการที่คณะกรรมการตั้งเสริมการลงทุนฯ ใช้ตาม พ.ร.บ. ตั้งเสริมการลงทุนฯ เป็นวิธีการมาตรฐานที่ใช้กันอยู่ทั่วไป กล่าวก็อ ยกเว้นภาษีรายได้ ภาษีการค้า อากรอาชญา และการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศไทย ส่วนอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมก็มี อาทิ เช่น ราคาก๊าซฯ และจัดที่เชิงบ้านอุตสาหกรรมและท่อข้ออาศัย ค่ากระแสไฟฟ้า ค่าขนส่ง การขาดแคลนคนงานมีผลมีอ ขาดตลาดเงินทุน ขาดชนาคการเพื่อกิจกรรมอุตสาหกรรมและอุปสรรคในด้านกฎหมายและสถาบันเศรษฐกิจ การขาดความเชื่อถือศินค้าในประเทศไทย

เหตุผลทางค้านสถาบันเศรษฐกิจเกี่ยวเนื่องกับนัก经济学家ของรัฐบาลไทย ที่พยายามดำเนินการก็คือ กันอาชีพท่อง ๆ ของชนบทชาวต่างด้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจีน ความประسنก์จะให้กันไทยมีส่วนควบคุมการเศรษฐกิจของชาติ ทำให้รัฐต้องรัฐพานิชย์และรัฐอุดหนุนกิจท่อง ๆ สงวนอาชีพบางจำพวกสำหรับคนไทย ความกลัวของชาวจีนว่าจะต้องออกจากอาชีพท่องประโภนอยู่ ทำให้ชาวจีนดิเว้นการลงทุนในกิจการอุดหนุนกรรมที่จำจะต้องลงทุนติดต่อกรุงจักรีองร่องงานเป็นการคร่าว และหันไปสนใจลงทุนในอาชีพที่อาจจะรักษาสภาพคล่องของตนไว้ได้ เช่น ในการพาณิชย์ โดยหมุนเวียนเงินสดให้อยู่ในมือตลอดเวลา บุคคลชั้นปักครองของรัฐบาลมักจะเข้ามาทำการค้าขายแข่งขัน โดยมีภารกิจผูกขาดทำให้เกิดความไม่แน่ใจในอนาคตแก่ชาวจีนผู้ลงทุน องค์การค้าผูกขาดและรัฐวิสาหกิจที่มีจุดประสงค์ถึงก่อสร้างทำให้ประเทศไทยมีลักษณะเป็นลัทธิทุนนิยมของบุคคลชั้นปักครองของประเทศไทย (bureaucratic capitalism) กล่าวคือ แทนท่องค์การเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่ปราบภัยคือ องค์การเหล่านี้เป็นเครื่องมือหักกินของบุคคลชั้นปักครองของประเทศไทย องค์การผูกขาดเหล่านี้มี อาทิ เช่น สมพันธ์ผู้ค้าปลีกสัตว์และการตลาด สมพันธ์ผู้ผลิตไก่เบี้ก องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้การผลิตในประเทศไทยขยายตัวมีได้ และสินค้าราคาแพง ผลของการมีองค์การผูกขาดและรัฐวิสาหกิจในลักษณะบุคคลชั้นปักครองเข้าไปเกี่ยวข้องทำให้ธุรกิจของชาวจีนก็คืบหน้าไปมาก ในการประกอบธุรกิจโดยนำเอาบุคคลชั้นปักครองของประเทศไทยเข้ามายืนเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการบริษัทเพื่อทำหน้าที่ในการบังคับอิทธิพลที่รุกรานจากภายนอกที่ขัดต่อผลประโยชน์ของบริษัท บรรดาบริษัทห้างร้านของชาวต่างประเทศใช้วิธีให้รัฐบาลประกันท่อง ๆ เช่น จะไม่ต้องรัฐวิสาหกิจมาแข่งขันและเงื่อนไขอื่น ๆ สำหรับผู้ประกอบการไทยเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนมากกว่า

โดยไม่ได้รับประการณ์ความเสี่ยงภัยในการทำธุรกิจ ยกเว้นผู้ประกอบการไทยที่มีทุนมากและสามารถ จึงจะสามารถซักจุ่งบุคคลชั้นปักษ์ของประเทศไทยเข้ามาร่วมผลประโยชน์ได้

เมื่อได้กันหาสาเหตุทั่วๆ ที่ทำให้ประเทศไทยด้อยพัฒนา ตลอดมาคงกล่าวข้างกันแล้วผู้เขียนจึงได้เสนอแนะวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ดังนี้

1) ควรนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเกษตร โดยการค้นคว้าใช้วิชาการให้เหมาะสมแก่สภาพของเมืองไทย ให้การศึกษาชั้นสูงให้เพียงพอ แก้ไขวิธีการอันล้าสมัยของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเสียใหม่

2) แก้ไขสถาบันที่จะช่วยแนะนำวิชาผลิตโดยรัฐบาลควรทำหน้าที่สำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

3) รัฐบาลควรเลิกผูกขาดเสีย ส่งเสริมการแข่งขันเสรี โดยรัฐควรเกี่ยวข้องเฉพาะวงมาตราฐานสินค้า ช่วยเหลือค้านตลาดกลาง สถานีก่อสร้างรวมพืชผล และให้ข่าวสารரายการสินค้าทั่วๆ ไป

4) เลิกนโยบายกีดกันชาวจีนผู้ประกอบการเพื่อให้ชาวจีนมีส่วนร่วมในการประกอบการอุตสาหกรรม และขายรัฐวิสาหกิจให้แก่เอกชนเสีย

กตัญธิ์แนะนำไว้ว่า ผู้วิจารณ์มีความเห็นว่า เป็นเรื่องที่รับรู้กันอยู่ในวงการผู้รู้ทั่วโลกในประเทศไทย ผู้เขียนควรได้รับความชุมชนเชยที่ได้รับความบัญญาทั่วๆ แทนคนไทย จะนั้น จึงกล่าวไว้ว่าข้อเสนอของผู้เขียนจึงมิใช่การค้นคิดใหม่ถึงกลวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองไทย ผู้เขียนมิได้แนะนำว่าทำอย่างไรจึงจะแก้ไขบัญญาเหล่านี้ได้ เพียงแต่ว่าถ้าใช้กลวิธีข้างกันขึ้นก็จะบัญญาที่ขาดข่าวการพัฒนาประเทศไทยจะก่อให้เกิดความจำเริญแก่เศรษฐกิจของประเทศไทย

ผู้วิจารณ์ขอสรุป หนังสือนี้เป็นความพยายามจะอธิบายสาเหตุที่ขัดขวางการพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะเวลาหนึ่งร้อยปีที่ผ่านมา เมื่อผู้เขียนกันพบสาเหตุแล้วก็แนะนำวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจโดยกำจัดอุปสรรคทั่วๆ เหล่านี้ออกไปเสีย ผู้วิจารณ์มีความเห็นว่าถ้ารัฐบาลไทยสามารถขัดอุปสรรคหลายอย่างที่สำคัญได้ ก็จะทำให้เศรษฐกิจของไทยจำเริญรุ่งเรืองขึ้นได้อีกมาก อย่างไรก็ต้องสื่อนี้มีคุณค่าสมกับที่ยอมเสียเวลาอ่าน

ในราย ไพรอนันด์